

Mötesanteckningar samråd mänskliga rättigheter

Mötesdatum: 28 januari 2025

Tid: Kl. 13:00 - 16:00.

Plats: Regionens Hus Göteborg, lokal: Perrongen

Deltagande organisationer:

Antidiskrimineringsbyrån Fyrbodals/Integrationsforum mot rasism

Antidiskrimineringsbyrån Väst

Göteborgs Stadsmission

MÄN för jämställdhet Göteborg

Personligt ombud Bräcke diakoni

RFSU Göteborg

Svenska Muslimer för Fred och Rättvisa Region Väst

Svenska Röda Korset

#utanskyddsnät

Förhindrade:

Integrationsnätverk Göteborg

Anne-Marie Ekström (L), vice ordförande beredningen för mänskliga rättigheter

Övriga deltagare:

Malin Carlsson (V), ordförande beredningen för mänskliga rättigheter

Emma Broberg, regionutvecklare, hållbarhetsavdelningen, VGR

Ulrika Lundberg, regionutvecklare, Kunskapsstöd för psykisk hälsa, VGR (punkt 6)

Dagordning 2025-01-28

1. Välkomna!

Mötets ordförande Malin Carlsson hälsade alla deltagare välkomna till dagens möte och förklarade mötet öppnat.

2. Presentationsrunda och incheckning

Vi gick en runda där var och en fick presentera sig med namn och organisation.

I samband med rundan checkade vi in till dagens möte utifrån frågan "Tanke/känsla inför dagens möte?"

Följande inspel lyftes: Känns roligt att träffas, viktigt utifrån att mänskliga rättigheter utmanas på många fronter nu, spännande, är nyfiken inför dagen, nervositet, dagens tema är av stor vikt för organisationens målgrupp, temat berör.

3. Godkännande av dagordningen samt anmälan av eventuella övriga frågor

Dagordningen godkändes.

Antidiskrimineringsbyrån Väst anmälde övrig fråga om verksamhetsstöd mänskliga rättigheter.

4. Återkoppling från föregående möte 5 november 2024

Mötesanteckningarna – finns synpunkter?

Inga synpunkter lämnades. Mötesanteckningarna lades därmed till handlingarna.

Status för process med nya organisationer till vakanta platser i samrådet

Emma informerade om nuläget: MR-samrådet har för närvarande två vakanta platser, då Individuell Människohjälp (IM) samt Equality Development Center Sweden (EDCS) har lämnat samrådet på grund av nya förutsättningar för organisationerna. Process pågår med att finna organisationer som kan fylla dessa vakanser utifrån de perspektiv som IM och EDCS representerade; antirasism och jämställdhet. Det kommer att vara beredningen för mänskliga rättigheter som fattar beslut om att bjuda in nya organisationer, efter förslag från hållbarhetsavdelningen. Samrådet tipsade om föreningarna Risk, Läkare i världen, Läkare utan gränser samt Fredrika Bremerförbundet.

Återkoppling på fråga till VGR:s avdelning säkerhet och beredskap från samrådets möte 5 november

Fråga om tillgänglighet av VGR:s skyddsrum ställdes den 5 november av samrådet. Avdelning säkerhet och beredskap svarar att VGR ansvarar för

skyddsrum i egna byggnader. I de fall som dessa ses över kommer det att göras en bedömning om möjlighet att tillgänglighetsanpassa dem.
Power point bild med återkopplingen bifogas mötesanteckningarna.

Återkoppling på inspel från tvärsamrådet 2024

Återkoppling ges om hur inspelen från tvärsamrådet har tagits omhand av den politiska referensgruppen för omställningen av hälso- och sjukvården. Genomförandeplanen för omställningen av hälso- och sjukvården har reviderats i november 2024, där tvärsamrådets inspel har varit ett av underlagen. Referensgruppens bedömning är att samrådets medskick stämmer överens med befintlig plan.

Samrådet önskar få ta del av sammanställningen från tvärsamrådet samt den reviderade genomförandeplanen från november.

Tvärsamrådets dokumentation, den reviderade genomförandeplanen för omställningen av hälso- och sjukvården samt power point presentation om återkopplingen bifogas mötesanteckningarna.

5. Återkoppling från beredningen för mänskliga rättigheter 5 december

Malin Carlsson informerade: På beredningens sammanträde den 5 december hade beredningen en fördjupning på tema AI och mänskliga rättigheter. Elizabeth Calderon från organisationen Democratic Society höll presentation på området och ledde beredningen i diskussion på området.

På sammanträdet fattade beredningen beslut om tema och datum för årets tvärsamråd. Tema kommer vara att vara översyn av den regionala utvecklingsstrategin utifrån samrådets perspektiv och datum blir 12 maj. En "save the date" har sänts ut till samråden. Program med information om hur en anmäler sig kommer lite längre fram. Tvärsamrådet kommer i år att hållas på Regionens Hus i Göteborg.

Den 5 december beslutade beredningen också om medskicket från samråd mänskliga rättigheter om diskriminering, bemötande och rasism i vården. Beredningen beslutade att föreslå regionstyrelsen att sända medskicket till den strategiska hälso- och sjukvårdsnämnden. Ärendet kommer att behandlas av regionstyrelsen i februari.

På följande webbsida finns information om beredningen för mänskliga rättigheters uppdrag, de förtroendevalda i beredningen samt handlingar och protokoll från sammanträdena: [Beredningen för mänskliga rättigheter](#)

6. Fördjupning: Mänskliga rättigheter, psykiatri och psykisk hälsa

Regionutvecklare Ulrika Lundberg på VGR:s Kunskapsstöd för psykisk hälsa (KPH) besökte samrådet för presentation av KPH:s uppdrag och arbete,

översiktlig bild av psykiatrins organisering i VGR samt gemensam dialog. Malin Carlsson underströk att dagens fördjupning ska ses som ett första steg i att börja ringa in utmaningar och utvecklingsområden utifrån mänskliga rättigheter. Dagens inbjudna gäst kommer kanske inte kunna svara på alla frågor men tillsammans försöker vi resonera kring vart frågan hör hemma och fortsatt hantering.

Ulrika inledde med presentation om organisering av insatser vid psykisk ohälsa i VGR, omhändertagande vid psykisk ohälsa och KPH:s uppdrag. Därefter skedde dialog utifrån frågor som sänts från samrådets deltagare inför mötet:

Personligt ombud

- Efter radioprogrammet Kalibers granskning, som ledde till att två överläkare stängdes av, tillsatte Sahlgrenska Universitetssjukhuset en extern utredning av psykiatriverksamheten – vad händer med detta? Personligt ombud har uppdragsgivare som är personligt berörda av det här.

Ulrika Lundberg svarar att utredningen pågår och väntas att vara klar 30/4. De berörda läkarna är avsatta under utredningens gång.

- När kommuner bjuder in till SIP-möten (samordnad individuell plan) och ingen från psykiatrin kommer till dessa möten görs avvikelshantering. Förs det statistik över det här hos VGR?

Ulrika svarar att all avvikelshantering i VGR sker i det elektroniska systemet MedControl, där de även arkiveras. Det är möjligt att ta ut statistik på gruppnivå från systemet. Verksamhetschefen är ansvarig för avvikelshantering i verksamheten.

- I förslaget till den nya Socialtjänstlagen (som väntas träda i kraft i juli 2025 förutsatt att riksdagen fattar detta beslut under våren) står det att man ska arbeta mer förebyggande med psykisk ohälsa för att bättre kunna hjälpa individer. Finns det en dialog med psykiatrin kring detta? Hur ska denna framtida samverkan se ut?
- Boendestödet följer inte med till vårdmöten längre. Det finns en stor oro kring konsekvenserna som detta får. Personligt ombud är inte en insats (såsom Boendestödet är) och ska vara en hjälp till hjälpen och inte göra andras arbetsuppgifter. Vad känner psykiatrin till om detta? Vad ser VGR för konsekvenser? Personligt ombud får till sig att det här innebär att patienter inte kan ta till sig information, samt att hälso- och sjukvårdspersonal också har svårt att förstå patienten.

Diskussion förs om dessa båda frågor, vilket resulterar i att vi landar i tänkbara aktörer för fortsatt dialog om dessa frågor: samordningsråd inom psykisk hälsa samt VGR:s politiska delregionala nämnder.

Personligt ombud har sammanställt underlag med ytterligare utmaningar för mänskliga rättigheter som de ser inom psykiatri, vilken sänds till samrådet med mötesanteckningarna. Personligt ombuds erfarenhetsrapport kommer också beröra dessa delar, den blir offentlig senare i vår.

MÄN för jämställdhet Göteborg

MÄN skulle vilja höra hur VGR arbetar med maskulinitet och psykisk hälsa? Det är ett område som är viktigt för alla människors hälsa, inte minst utifrån följd effekterna som drabbar alla.

Ulrika Lundberg informerar om VKV – VGR:s kompetenscenter för våld i nära relation samt KJV – VGR:s kunskapscenter för jämlik vård, som aktörer för att ha fortsatt dialog om frågan med. Hållbarhetsavdelningen och beredningen tar med sig frågor för fortsatt hantering.

Övriga synpunkter som lyftes under fördjupningen:

- Förslag lyftes om att bjuda in brukarorganisationer till samrådet. Mycket är en kunskapsfråga och vi behöver tillsammans finna olika vägar på området.
- Att det finns tillräckligt med tid för varje människa i vårdmötet är centralt. Det behövs tid för att kunna skapa tillit och bygga förtroende.
- Viktigt att se hela människan och ha ett holistiskt perspektiv.
- Mänskliga rättigheter är odelbara och viktig ingång i diskussionen om psykisk hälsa. Samhället har delat upp ansvaret på olika aktörer, men utifrån mänskliga rättigheter är det viktigt att hålla ihop det.
- När man i vården möts av generella svar, exempelvis att en erbjuds 1-3 samtal utifrån samtalsstöd, gör det någonting med många individer. Exempelvis kan en vända sig för stöd på annat håll och finns inte de möjligheterna är risken att många ger upp.
- Det finns människor som har gett upp om god psykisk hälsa även om de erbjuds vård. De tar inte emot den, utan här behöver vården hålla i och bygga förtroende. Aktörer som har högt förtroende är exempelvis Personligt ombud och Vårdcentralen för hemlösa i Göteborg.
- Det digitala utanförskapet skapar hinder för många människor att få vård. Det här är ett område som beredningen för mänskliga rättigheter får till sig från samtliga fem samråd och som lyfts av beredningen i dialoger med annan politik i VGR.
- Viktigt med lokalernas utformning, inredning och omgivning för att främja den psykiska hälsan. Finns det ett tänk här från VGR? Ulrika Lundberg berättar att psykiatrins hus vid Södra Älvsborgs Sjukhus i

Borås byggdes om ganska nyligen, där fanns det här tänket och personalens medverkan med i processen.

Mötets ordförande avrundade punkten med att tacka Ulrika Lundberg för medverkan på dagens fördjupning. Ordföranden konstaterar att området är mycket stort och komplext, vilket innebär att beredningen och hållbarhetsavdelningen behöver fundera vidare på hur inspelen från samrådet tas omhand på bästa sätt.

Den power point presentation som visades under fördjupningen bifogas mötesanteckningarna.

7. Halvtidsutvärdering av samrådsarbetet

Emma informerar: I samrådsarbetets arbetsformer står att halvtidsutvärdering ska ske av samrådsarbetet. Syftet är att få en bild av deltagarnas upplevelser av arbetet och därigenom se om det är någonting som bör skruvas på under resterande mandatperiod.

Halvtidsutvärderingen görs genom enkät som sänds på mail efter dagens möte. Den är sedan öppen att fylla i under en vecka. Enkäten går till alla fem samrådets deltagare från det civila samhället, ej beredningens ledamöter. Sammanställning görs av hållbarhetsavdelningen och blir en del av underlaget till beredningens strategidag den 13 mars. Återkoppling av resultatet ges till samrådet i april.

Enkäten består av följande frågor samt en inledande fråga om vilket samråd som en ingår i:

- Upplever du att samrådsarbetet ger möjlighet att påverka Västra Götalandsregionens verksamhet?
- Upplever du att samrådet tar upp frågor som är relevanta för din förenings målgrupp?
- Har du några tips eller idéer kring hur samrådsarbetet kan förbättras?
- Övriga medskick?

Reflektioner som lyftes i helgrupp:

- Viktigt att samrådet ges utrymme att ge inspel tidigt i processer, inte när allt redan är beslutat och det inte finns utrymme till inspel.
- Viktigt att VGR efterfrågar samrådets inspel på processer och områden. Men också viktigt att samrådet kan initiera områden som VGR utvecklar.
- Återkoppling om hur medskicken från samråden hanteras i beredningen och i VGR är centralt.
- Att organisationen VGR behöver se samråden som resurs i sitt arbete.

8. Övriga frågor

Antidiskrimineringsbyrån Väst har deltagit på informationsmöte om verksamhetsstöd mänskliga rättigheter, arrangerat av VGR:s kulturförvaltning. Antidiskrimineringsbyrån ser oro för att kriterier och ansökningsförfarande försvårar för organisationer att söka stödet. Dialog kommer att ske med hållbarhetsavdelningen om det här, för förmedling till kulturförvaltningen som hanterar stödet.

MÄN för jämställdhet Göteborg lyfter att föreningens valberedning söker kandidater till styrelsen inför kommande årsmöte.

9. Finns det frågor från dagens möte som samrådet önskar sända vidare till beredningen för mänskliga rättigheter via presidiet?

Inga frågor sändes vidare från dagens möte.

10. Nästa möte 9 april kl. 9-12, lokal: Lejonet, Regionens Hus Göteborg

Punkter till nästa möte:

- Fortsatt dialog kring översyn av VGR:s hållbarhetsmål efter önskemål från samrådet den 5 november 2024.
- Återkoppling på samrådsarbetets halvtidsutvärdering samt sammanställning av samtliga medskick från de fem samråden hittills under mandatperioden.
- Ytterligare förslag på punkter som lyftes var annan vinkling på psykiatri och psykisk hälsa, exempelvis utifrån missbruk och beroende. Även tvärvetenskapligt kunskapsutbyte lyftes som förslag.

Samrådets deltagare kan när som helst ta en kontakt med Emma, Malin och Anne-Marie för önskemål om punkter till dagordningen samt upplägg av kommande möte.

11. Utcheckning

Vi gick en runda med deltagarnas tankar om mötet. Följande lyftes:

- Viktigt att titta vidare på underlaget som kommit in från deltagare inför dagens möte.
- Önskemål om att framöver få veta mera om och lära känna de nya deltagarna i samrådet, Förslag om punkt där föreningarna berättar lite mer för varandra om sin verksamhet.
- Titta vidare på alternativa forum där VGR och samrådets organisationer skulle kunna utbyta erfarenheter.
- Bra diskussioner med högt i tak.
- God styrning av mötets ordförande.
- Finns det planer på en gemensam psykiatriorganisation i VGR? I så fall önskvärt att samrådet får ge inspel.

12. Mötets avslutning

Mötets ordförande tackade alla deltagare för dagens möte och förklarade mötet avslutat.

Antecknat av

Emma Broberg

Epost: emma.broberg@vgregion.se

Telefonnummer: 076-809 19 54